

Broj: X-KRŽ-08/489

Sarajevo, 04.03.2010. godine

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za Ratne zločine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija Tihomira Lukesa, kao predsjednika vijeća, te sudija Hilme Vučinića i Carol Peralta-e, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručnog saradnika, Nevene Aličehajić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Ante Kovaća, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka e) i f) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, odlučujući po žalbi branioca optuženog Ante Kovaća, advokata Dušana Tomića, izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj: X-KR-08/489 od 10.07.2010. godine, nakon sjednice održane u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Mirka Lečića, optuženog Ante Kovaća, i njegovog branioca advokata Dušana Tomića, dana 04.03.2010. godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Uvažava se žalba branioca optuženog Ante Kovaća, advokata Dušana Tomića, pa se presuda Suda Bosne i Hercegovine broj: X-KR-08/489 od 10.07.2010. godine **ukida** i određuje održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Odjela I za Ratne zločine Suda Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj X-KR-08/489 od 10.07.2009. godine, optuženi Ante Kovać oglašen je krivim da je radnjama opisanim u tačkama I, II i III prvostepene presude, počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke e) i f) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, te ga je Sud, primjenom odredaba člana 285. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu ZKP BiH), uz primjenu odredaba članova 39., 42. i 48. KZ BiH oglasio krivim i izrekao mu kaznu zatvora u trajanju od 13 (trinaest) godina.

U skladu sa članom 56. KZ BiH optuženom se u izrečenu kaznu uračunava i vrijeme koje je proveo u pritvoru po rješenju Suda BiH, počevši od 30.01.2008. godine pa nadalje.

Na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženi je obavezan da nadoknadi troškove krivičnog postupka o čijoj visini će Sud odlučiti posebnim rješenjem.

Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog Ante Kovaća, advokat Dušan Tomić, kojom navedenu presudu pobija zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće Suda BiH uvaži žalbu, prvostepenu presudu ukine i odredi održavanje novog glavnog pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

Tužilaštvo BiH nije izjavilo žalbu protiv prvostepene presude, ali je u odgovoru na žalbu istaklo da su svi žalbeni navodi neosnovani, odnosno da prvostepeno vijeće nije povrijedilo pravo na odbranu optuženog, niti pravo na jednakost u postupanju, te da nije učinjena ni povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, jer po ocjeni Tužilaštva, nastavak glavnog pretresa nakon proteka roka od 30 dana, nije bio od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, niti je odbrana u svojoj žalbi ukazala na koji način je pogrešna primjena člana 251. stav 2. ZKP BiH, bila ili mogla biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, a na šta je bila obavezna. Tužilaštvo dalje ističe da je pretresno vijeće pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje, te da je pravilno primjenilo materijalni zakon, zbog čega Tužilaštvo predlaže da Apelaciono vijeće Suda BiH predmetnu žalbu odbije kao neosnovanu i potvrdi prvostepenu presudu.

Na sjednici Apelacionog vijeća, saglasno odredbi člana 304. ZKP BiH, odbrana je ukratko iznijela žalbene navode, a tužilac odgovor na žalbu, te su u cjelosti ostali kod iznesenih razloga i prijedloga.

Optuženi se u cijelosti saglasio sa navodima svog branioca.

Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, kako je to propisano članom 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci iz razloga koji slijede.

Apelaciono vijeće nalazi da je žalbeni prigovor, kojim se ukazuje da je prvostepeno vijeće učinilo bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, koja se može svesti na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, osnovan, jer je prvostepeno vijeće propustilo primijeniti odredbu člana 251. stav 2. ZKP BiH, te je nastavilo glavni pretres i nakon što je protekao rok od 30 dana, a to je, po ocjeni ovog vijeća bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, kako je to i odbrana žalbom osnovano ukazala.

Odredbom člana 251. stav 2. ZKP BiH propisano je da „*Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmjenio sastav vijeća ili ako je odgađan, je trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju.*“

Sudeće vijeće, u prvostepenoj presudi je zauzelo stav, odnosno napravilo razliku između *odgađanja* i *neodržavanja* glavnog pretresa u roku 30 dana. Naime, po ocjeni sudećeg vijeća, u konkretnom slučaju nije došlo do primjene člana 251. stav 2. ZKP BiH, u smislu odlaganja pretresa na više od 30 dana, jer je sudeće vijeće zakazalo ročišta u zakonskom roku, a do neodržavanja glavnog pretresa na dan 23.04.2009. godine, uslijed čega je i protekao rok od 30 dana između dva uzastopna ročišta, došlo je zbog nemogućnosti optuženog i branioca da pristupe zakazanom ročištu, a ne krivnjom sudećeg vijeća. Kako se navodi u pobijanoj presudi, svrha odredbe člana 250. stav 1. ZKP BiH, jeste zaštita prava optuženog, a po ocjeni sudećeg vijeća, vođenje glavnog pretresa iz početka, na koji način bi isti bio znatno prolongiran, ni u kom slučaju ne bi bilo u interesu optuženog. Sudeće vijeće je cijeno da iako je između dva ročišta glavnog pretresa proteklo 35 dana, navedeno nije

bilo od uticaja na pravilno i zakonito donošenje presude, te nastavljanjem glavnog pretresa, ni na koji način nisu oštećena prava optuženog, nego je nastavljanje glavnog pretresa bilo u interesu njegovog blagovremenog okončanja.

Apelaciono vijeće smatra da je ispravan stav prvostepenog vijeća da je prilikom kreiranja odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH, zakonodavac imao na umu prije svega prava i interese optuženog, te da je osnovni cilj navedene zakonske odredbe, garancija za efikasno vođenje krivičnog postupka. Međutim, efikasno vođenje krivičnog postupka, ovo Vijeće smatra, ne daje pravo sudećem vijeću da na konto efikasnog vođenja krivičnog postupka, krši zakonske odredbe.

U analizi istaknutog žalbenog prigovora, Apelaciono vijeće je prije svega pošlo od obaveze da glavni pretres teče u kontinuitetu, odnosno da, ukoliko nije moguće osigurati kontinuitet glavnog pretresa, nužno je osigurati da odloženi dijelovi glavnog pretresa čine jednu cjelinu. Iz sadržaja odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH proizlazi da ukoliko je odgađanje trajalo duže od 30 dana, više ne postoji cjelina između odgođenog i nastavljenog glavnog pretresa, a što obavezuje sudeće vijeće da glavni pretres počne iz početka. Pri tome, zakonodavac nigdje ne govori o razlozima navedenog odgađanja, iz čega se može zaključiti da nije od značaja da li je do odgađanja glavnog pretresa došlo krivnjom suda, strana u postupku ili branioca, odnosno da li su razlozi navedenog odgađanja opravdani ili nisu. Dakle, bez obzira na razloge odgađanja, ukoliko ročišta nisu održana u periodu dužem od 30 dana, obaveza je sudećeg vijeća da glavni pretres počne iz početka.

U skladu sa navedenim neodrživa je teza prvostepenog vijeća o razlici između odlaganja i neodržavanja glavnog pretresa. Tačnije, teoretski razlika postoji, ali u praksi, obzirom na tekst citirane zakonske odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH, pravne posljedice koje proizvodi odgađanje ili neodržavanje glavnog pretresa, ukoliko je pauza između dva ročišta trajala duže od 30 dana, su istovjetne- stvaraju obavezu suda odnosno predsjednika vijeća da glavni pretres počne iz početka.

Nasuprot zaključku prvostepenog vijeća da nije došlo do primjene člana 251. stav 2. ZKP BiH jer je sudeće vijeće zakazalo glavni pretres za dan 23.04.2009. godine, koji nije održan zbog nedolaska optuženog i branioca, Apelaciono vijeće smatra da iako je navedeno ročište zakazano, obzirom da se nisu stekli zakonski uslovi za održavanje istog, kontinuitet, odnosno cjelina glavnog pretresa nije održana. Naime, kako je to istakao i prof.dr. Branko Petrić u Komentaru zakona o krivičnom postupku „*Ne može se smatrati da je održan rok od mesec dana ako je zakazani nastavak glavnog pretresa ponovo odložen zbog nedolaska javnog tužioca, optuženog ili svedoka, odnosno veštaka, za koje je odlučeno da se saslušaju na glavnom pretresu, tako da je nakon otvaranja novog zasjedanja, samo doneta odluka o odlaganju glavnog pretresa.*“¹

Apelaciono vijeće je imalo u vidu i činjenicu da je sam zakonodavac odredbu člana 251. stav 2. ZKP BiH, relativizirao u odnosu na odgovarajuću odredbu koja je bila na snazi prije posljednjih izmjena ZKP BiH. Naime, odredbama ranijeg ZKP BiH bilo je decidno propisano da kada je odlaganje trajalo duže od 30 dana, glavni pretres mora početi iz početka i svi dokazi se moraju ponovo izvesti, dok zakon koji je na snazi propisuje da „uz

¹ Komentar zakona o krivičnom postupku, Treće izmijenjeno izdanje, II knjiga, Novinsko izdavačka ustanova Službeni list SFRJ, prof. dr.Branko Petrić, str. 73

saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo.... ". I u slučaju prekoračenja roka od 30 dana, Sud je dakle ostavio na dispoziciju vijeću da odluči da li će saslušavati ponovo svjedoke i vještake, odnosno da li će vršiti uvidaj, ali po prethodno pribavljenoj saglasnosti stranaka. Sudeće vijeće međutim, u konkretnom slučaju, ne samo da je propustilo zatražiti saglasnost stranaka, nego se i u cijelosti oglušilo na prigovor branioca, istaknut na ročištu 14.05.2009. godine, kojim je branilac Tomić ukazao na potrebu počinjanja glavnog pretresa iz početka obzirom da je prekoračen rok od 30 dana, a što je direktno suprotno navedenoj zakonskoj odredbi.

Prvostepeno vijeće se u presudi osvrće na istaknuti prigovor branioca, te navodi da je branilac isti istakao na ročištu 14.05.2009. godine, ne dajući racionalno objašnjenje zašto taj prigovor nije istakao na glavnom pretresu dana 05.05.2009. godine, kada je glavni pretres nakon pauze u trajanju od 35 dana nastavljen. Apelaciono vijeće nalazi da je obaveza suda da vodi računa o zakonitosti krivičnog postupka, te da je Sud, neovisno o prigovoru branioca, bio u obavezi da postupi u skladu sa odredbom člana 251. stav 2. ZKP BiH i počne glavni pretres iz početka, odnosno zatraži izjašnjenje stranaka i branioca u pogledu budućeg izvođenja dokaza. Argumentacija sudećeg vijeća u prvostepenoj presudi, da branilac nije dao obrazloženje iz kojih razloga nije ukazao na prekoračenje roka od 30 dana na ročištu kada je glavni pretres nastavljen, nije od značaja, obzirom da je rukovođenje glavnim pretresom, obaveza suda, a nikako diskreciono pravo stranaka i branioca.

Iz svega gore navedenog proizlazi da prvostepeno vijeće u toku glavnog pretresa nije primjenilo odredbu člana 251. stav 2. ZKP BiH. Obzirom da je glavni pretres nastavljen nakon više od 30 dana, nije održan kontinuitet glavnog pretresa, te stoga, dokazi koji su izvedeni prije nastupjele pauze u održavanju ročišta, po ocjeni ovog vijeća nisu izvedeni na glavnom pretresu u kontinuitetu i na njima se, u skladu sa odredbom člana 281. stav 1. ZKP BiH ne može zasnivati presuda. Dakle, propust prvostepenog vijeća da primjeni odredbu člana 251. stav 2. ZKP BiH, po ocjeni ovog vijeća bio je od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, a što predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, te na temelju odredbe člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, razlog za njeno ukidanje.

U ponovljenom postupku, Apelaciono vijeće će otkloniti učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, izvesti već izvedene dokaze, a ukoliko se za tim ukaže potreba, uz ocjenu ostalih žalbenih prigovora, izvesti i nove dokaze.

Obzirom da je Apelaciono vijeće utvrdilo da je postupanjem prvostepenog vijeća, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka, Apelaciono vijeće se nije upuštalo u analizu ostalih žalbenih prigovora, nego se temeljem odredbe člana 316. ZKP BiH ograničilo na isticanje kratkih razloga za njeno ukidanje.

ZAPISNIČAR:

Nevena Alićehajić

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Tihomir Lukes

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ovog rješenja žalba nije dozvoljena.

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ